

Matematika A3 építőmérnököknek 11. gyakorlat

Normális eloszlás

X valószínűségi változó normális eloszlású m, s^2 paraméterekkel (jel: $X \sim \mathcal{N}(m, s^2)$), ha sűrűségfüggvénye $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi} \cdot s} e^{-\frac{(x-m)^2}{2s^2}}$. Ekkor várható értéke $\mathbb{E}(X) = m$, szórásnégyzete $\mathbb{D}^2(X) = s^2$.

Standard normális eloszlásról akkor beszélünk, ha $m = 0, s = 1$. Ekkor a sűrűség- és eloszlásfüggvénye:

$$\varphi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{x^2}{2}}, \quad \Phi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^x e^{-\frac{t^2}{2}} dt.$$

Erre nincs elemi képlet, viszont értékei táblázatból kiolvashatók pozitív x -ekre. Negatív x esetén a $\Phi(-x) = 1 - \Phi(x)$ azonosságot használhatjuk.

Ha $X \sim \mathcal{N}(m, s^2)$, akkor az ő **standardizáltja** $Z := \frac{X-m}{s} \sim \mathcal{N}(0, 1)$.

1. feladat Legyen $X \sim \mathcal{N}(0, 1)$! Számítsuk ki az alábbi értékeket!

- (a) $\mathbb{P}(-1 < X < 1)$
- (b) $\mathbb{P}(-2 < X < 2)$
- (c) $\mathbb{P}(-1 < X < 2, 5)$

2. feladat Legyen $X \sim \mathcal{N}(10, 36)$! Számítsuk ki az alábbi értékeket!

- (a) $\mathbb{P}(X > 5)$
- (b) $\mathbb{P}(4 < X < 16)$

3. feladat Legyen $X \sim \mathcal{N}(5, \sigma^2)$! Mennyi lesz $\mathbb{D}(X)$, ha tudjuk, hogy $\mathbb{P}(X > 9) = 0, 2$?

4. feladat A Műegyetemen a hallgatók testmagasságát centiméterben vizsgálva elmondható, hogy normális eloszlást követ, $\mu = 180$ várható értékkel és $\sigma = 13$ szórással.

- (a) A hallgatók hány százaléka magasabb 2 méternél?
- (b) A 2 méternél magasabb hallgatók mekkora része magasabb 2,1 méternél is?

5. feladat Egy üzletben a narancsok súlya normális eloszlású 20 dkg várható értékkel és 4 dkg szórással.

- (a) A narancsok mekkora része nehezebb, mint 10 dkg?
- (b) Az átlagosnál nehezebb narancsok mekkora része nehezebb 24 dkg-nál is?

6. feladat Egy újszülött testsúlya normális eloszlású 3500 g várható értékkel és 500 g szórással.

- (a) Mennyi a valószínűsége, hogy egy újszülött testsúlya meghaladja a 3200 g-ot?
- (b) Mennyi a valószínűsége, hogy egy újszülött testsúlya meghaladja a 3200 g-ot, ha tudjuk, hogy 1500 g-nál biztosan nehezebb?

7. feladat Egy normális eloszlású X valószínűségi változó várható értéke 10, szórása 4.

- (a) Mennyi az a értéke, ha tudjuk, hogy $\mathbb{P}(X > a) = 0, 1$?
- (b) Mennyi az értéke az alábbi kifejezésnek: $\mathbb{P}(|X - 10| < 4)$?

8. feladat Egy részvény éves hozama normális eloszlást követ 10% várható értékkel és 20% szórással.

- (a) Mennyi a valószínűsége, hogy a részvény ára egy év múlva kisebb lesz, mint most?
- (b) Mennyi a valószínűsége, hogy az éves hozam 20% felett lesz?
- (c) Mennyi a valószínűsége, hogy a következő 10 év közül pontosan négyszer lesz az éves hozam 20% felett?

9. feladat Egy új adózási törvényt úgy szerkesztenek meg, hogy az kedvezzen a "középosztálybeli" családoknak, vagyis azoknak, amelyeknek a jövedelme \$20000 and \$30000 között van. Ha a családok jövedelme normális eloszlást követ \$25000 várható értékkel és \$10000² varianciával, akkor a családok hány százalékának kedvez a törvény?

10. feladat Az A3-at tanuló diákok végső százalékpontos eredményei normális eloszlásúnak tekinthetők 65 várható értékkel és 15 szórással.

- (a) Mi a valószínűsége, hogy egy véletlenszerűen választott diák középezt (3-ast) kap (azaz a pontja 60 és 70 pont közé esik)?
- (b) Az átment diákok (azok, akik legalább 50 pontot értek el) hány százaléka kap középezt?

11. feladat Dohányosok nikotinszintje normális eloszlású valószínűségi változóval modellezhető, melynek várható értéke 315, szórásnégyzete 17161.

- (a) Mi a valószínűsége, hogy egy dohányos nikotinszintje meghaladja a 450-et?
- (b) Mi a valószínűsége, hogy egy dohányos nikotinszintje 150 és 400 közé esik?
- (c) Mi az a nikotinszint, amely fölöttivel a dohányosok 5%-a bír?
- (d) Mi a valószínűsége, hogy egy dohányos nikotinszintje 400-nál magasabb, feltéve, hogy az az átlagnál magasabb?